

שׁוֹרֵף וְחַמּוֹרֵף וְעַבְדֵּךְ וְאַמְתֵּךְ.
אָבֵל אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים מִצְוֹת שְׁלֵא
עַל מִנַּת לִקְבֹּל פָּרֶס, הֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ
וְהַגְּבִירָה, וְהֵם הַכֹּתְרִים וְהַתְּגִים
עַל הָרֹאשׁ הַעֲבָדִים בַּיָּמֹת הַחַל,
וּבִשְׁבִילָם נֶאֱמַר וּדְאִשְׁתַּמֵּשׁ
בַּתְּגָא חֲלָף, וְהַזֶּהר הַקָּרֵב אֲלֵיהֶם
יֹמֵת. שְׁנִקְרָאִים שְׁבָתוֹת אֶל
הַעֲבָדִים.

וּמְשׁוּם כֶּף, אִם כְּבָנִים אִם
כְּעֲבָדִים. אִם כְּבָנִים, שְׁנֶאֱמַר בְּהֵם
בְּנִים אֲתֵם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם. אִם
כְּעֲבָדִים, כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
עֲבָדִים, וְלֹא שְׂאֵר הָאֲמוֹת. אָבֵל
אוֹתָם הַרְשָׁעִים שְׂאִין מִשְׁתַּדְּלִים
בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת וְאִין עֲלֵיהֶם עַל
תּוֹרָה וְעַל תְּפִלִּין וּשְׂאֵר מִצְוֹת,
הֵם עֲבָדִים לְאֲמוֹת הָעוֹלָם
וּמִשְׁתַּעֲבָדִים בְּהֵם, כְּמוֹ עֲבָדִים
הַיֵּינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם.

וְאִם שׁוֹמְרִים שְׁבָתוֹת וְיָמִים
טוֹבִים, נֶאֱמַר בְּהֵם וַיִּצְיָאֵנוּ ה'
אֱלֹהֵינוּ. וַיִּתְקַּים בְּהֵם, לְמַעַן יָנוּחַ
שׁוֹרֵף וְחַמּוֹרֵף, חַמּוֹר בַּתּוֹרָה
וּבְמִצְוֹת, וַיִּנְפֹּשׁ בֶּן אֲמֵתֵךְ
וּבְהַמְתֵּךְ, עִם הָאֶרֶץ נִקְרָא בְּהֵמָה.
וְאַחַר שְׂיִכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ תַּחַת
אָדָם בַּתּוֹרָה, יִתְקַים בּוֹ אָדָם
וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. אִם הוּא כְּמוֹ
סוֹס שְׂרוֹכֵב עָלָיו אֲדוֹנוֹ, וְסוֹבֵל
אוֹתוֹ, וְלֹא בּוֹעֵט בְּאֲדוֹנוֹ.

וּמָהוּ הַסֹּבֵל שְׁעִם הָאֶרֶץ לְתַלְמִיד
חֶכֶם? מְשׁוּם שְׁתַּלְמִיד חֶכֶם כְּמוֹ
יּוֹם הַשְּׁבָת הוּא צָרִיף, שְׂאִין לוֹ
מִשְׁלוֹ. וְאִם עִם הָאֶרֶץ סוֹבֵל אוֹתוֹ
בְּמִמוֹנוֹ וְנוֹהֵג בּוֹ כְּפִי רְצוֹנוֹ
לְשִׁמְשׁ אוֹתוֹ וְלַהֲתַנְהֵג בְּמִצְוֹת
כְּפִי רְצוֹנוֹ, יִתְקַים בּוֹ - אָדָם
וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. יוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ
מִשׁוֹד וּמִגְזֻלָּה, יוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ
מִמְלָאךָ הַמְּוֹת שְׁלֵא יִשְׁלַט עָלָיו
וַיִּשְׁחַט אוֹתוֹ בְּסַכְּנוֹת הַפְּגוּמָה.

וְכָל מִי שְׁנִשְׁחַט בְּסַכְּנוֹת פְּגוּמָה, הוּא נִבְלָה, שְׁנֶאֱמַר בּוֹ לְכָלֵּב תִּשְׁלַח אוֹתוֹ, שְׁהוּא סְמָ"ל.
וְהַנְּפֹשׁ שֶׁל תַּלְמִיד חֶכֶם נִקְרָאת שְׁבָת הַמְּלָכָה, נִפְשׁ יִתְרָה שֶׁל שְׁבָת, וְהַעֲנֵג שְׁלֵא נִשְׁמַת חַיִּים

בְּגִינְיָהוּ אֲתָמֵר, (שְׁמוֹת כג) לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרֵף וְחַמּוֹרֵף וְעַבְדֵּךְ
וְאַמְתֵּךְ. אָבֵל אֵינוֹן דְּעַבְדֵּין פְּקוּדִין שְׁלֵא עַל מִנַּת לִקְבֹּל
פָּרֶס, אֵינוֹן בְּנוֹי דְּמִלְכָּא וּמִטְרוּנֵיתָא. וְאֵינוֹן כְּתִרִין וְתַגִּין
עַל רִישָׁא דְּעַבְדֵּין בְּיוֹמִין דְּחוּל. וּבְגִינְיָהוּ אֲתָמֵר
וּדְאִשְׁתַּמֵּשׁ בַּתְּגָא חֲלָף, וְהַזֶּהר הַקָּרֵב לְגִבְיָהוּ יוֹמֵת.
דְּשְׁבָתוֹת אֲתַקְרִיאוּ לְגִבְי עַבְדֵּין.

וּבְגִין דָּא, אִם כְּבָנִים אִם כְּעֲבָדִים. אִם כְּבָנִים, דְּאֲתָמֵר
בְּהוּן (דְּבָרִים יד) בְּנִים אֲתֵם לִי' אֱלֹהֵיכֶם. אִם
כְּעֲבָדִים, (וַיִּקְרָא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים וְלֹא שְׂאֵר
אוּמִין. אָבֵל אֵינוֹן חִיבֵינָא דְלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרֵיתָא
וּמִצְוֹת, וְלִית עֲלֵיהוּ עוֹל תּוֹרָה וְעוֹל תְּפִלִּין, וּשְׂאֵר
פְּקוּדִין, אֵינוֹן עַבְדֵּין לְאוּמִין דְּעִלְמָא, וּמִשְׁתַּעֲבָדִין בְּהוּ.
כְּגוֹן (דְּבָרִים ו) עֲבָדִים הַיֵּינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם.

וְאִי נְטָרֵי שְׁבָתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, אֲתָמֵר בְּהוּ וַיִּצְיָאֵנוּ יי'
אֱלֹהֵינוּ. וַיִּתְקַיִּים בְּהוּ, (שְׁמוֹת כג) לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרֵף
וְחַמּוֹרֵף, חַמּוֹר בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת, וַיִּנְפֹּשׁ בֶּן אֲמֵתֵךְ
וּבְהַמְתֵּךְ, עִם הָאֶרֶץ בְּהֵמָה אֶקְרִי. וְלִכְתֹּר דְּיִיעוֹל גְּרַמֵּיהּ
תַּחַת אָדָם בַּתּוֹרָה, יִתְקַיִּים בֵּיהּ (תְּהִלִּים לו) אָדָם וּבְהֵמָה
תוֹשִׁיעַ יי'. אִם הוּא כְּסוֹס דְּרֹכִיב עֲלֵיהּ מְאָרִיָּה, וְסוֹבֵל
לֵיהּ, וְלֹא מְבַעֵט בְּמְאָרִיָּה.

וּמְאִי סוֹבֵלוֹ דְּעִם הָאֶרֶץ לְתַלְמִיד חֶכֶם. בְּגִין, דְּתַלְמִיד
חֶכֶם כְּיוֹם שְׁבָת צָרִיף אִיהוּ, דְּלִית לֵיהּ מְדִילֵיהּ,
וְאִי עִם הָאֶרֶץ סוֹבֵל לֵיהּ בְּמִמוֹנֵיהּ, וְאִתְנַהֵיג בֵּיהּ כְּפּוּם
רְעוּתֵיהּ לְשִׁמְשׁא לֵיהּ, וְלִאֲתַנְהֵגא בְּפְקוּדִין כְּפּוּם רְעוּתֵיהּ,
יִתְקַיִּים בֵּיהּ אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יי'. יוֹשִׁיעַ לֵיהּ מִשׁוֹד
וּגְזֻלָּה, יוֹשִׁיעַ לֵיהּ מִמְלָאךָ הַמְּוֹת, דְּלֹא שְׁלִיט עֲלֵיהּ,
וַיִּשְׁחַט לֵיהּ בְּסַכְּנוֹת פְּגוּם דִּילֵיהּ. וְכָל מְאֵן דְּשְׁחִיט בְּסַכְּנוֹת
פְּגוּם, נִבְלָה אִיהוּ, דְּאֲתָמֵר בֵּיהּ לְכָלֵּב תִּשְׁלַח אוֹתוֹ,
דְּאִיהוּ סְמָ"ל.

וְנִפְשׁ דְּתַלְמִיד חֶכֶם אֲתַקְרִיאת שְׁבָת מְלָכָתָא, נִפְשׁ יִתְרָה